

Grupu darba efektivitātes izvērtējums darbā ar depresijas slimniekiem

Margarita Dmitrijeva^{1,2}, *Ieva Rugina*^{3,4}

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Rehabilitācijas fakultāte, Latvija

² Nacionālais rehabilitācijas centrs "Vaivari", Latvija

³ Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centrs, Latvija

⁴ Rīgas Stradiņa universitāte, Rehabilitācijas katedra, Latvija

Ievads. No depresijas cieš 10–20% iedzīvotāju visā pasaulē, tomēr mazāk par 25% slimnieku saņem efektīvu ārstēšanu. Neārstēta depresija katru gadu ekonomiski izolē vairāk nekā 100 000 darb-spējīgo iedzīvotāju. Grupu darbu kā terapijas metodi psihiatrijas praksē plaši izmanto ergoterapeiti.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Izvērtēt grupu darba efektivitāti – brīvā laika aktivitāšu veikšanu, apmierinātību un gribas komponentu depresijas slimniekiem. Pētījuma dizains: eksperimentāls, atšķirības izpētīošs.

Pētījuma izlase: speciālā, 10 pacienti ar atkārtotu vieglu, vidēji smagu depresijas epizodi, pēc *Montgomery* un *Asberg* depresijas novērtējuma skalas (*M.A.D.R.S.*, 1979) no 7 līdz 34 punktiem, vecumā no 26 līdz 45 gadiem, ārstējas stacionārā, saņem tikai medikamentozo terapiju. Dalībnieki tika sadalīti pētījuma un kontroles grupā.

Pētījuma veikšanas vieta: Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centrs, ambulatorais garīgās veselības aprūpes centrs "Veldre", 20. nodaļa.

Instrumenti:

1. Kanādas nodarbes veikšanas mērījums – KNVM (*Law M., Baptiste S., Carswell A., McColl M. A., Polatajko H., Pollock N.*), daļēji strukturēta intervija.
2. Gribas aptaujas lapa – GA (*De Las Heras C. G., Geist R., Kielhofner G.*), novērošana aktivitātes veikšanas laikā.

Pētījuma gaita: dalībnieku pirmreizējā novērtēšana ar KNVM. Dalībnieku sadalīšana pētījuma un kontroles grupā (ZIP metode). Grupu darbu plānošana, organizēšana, vadīšana. Pētījuma grupas dalībnieku novērtēšana ar GA katras nodarbības laikā. Dalībnieku atkārtota novērtēšana ar KNVM pēc grupu nodarbībām.

Rezultāti. Dati tika analizēti ar Vilksoksona metodi – pētījuma un kontroles grupas pirmreizējā un atkārtotā novērtējumā iegūto datu statistiskā nozīmīguma noteikšanai. Spīrmena korelācijas analīze – pētījuma un kontroles grupas sakarības noteikšanai starp veikšanu un apmierinātību. Vidējie radītāji izmantoti KNVM veikšanas un apmierinātības izmaiņu klīniskā nozīmīguma noteikšanai, GA iegūto datu izvērtēšana.

Secinājumi. Pētījuma grupai tika konstatētas statistiski un klīniski nozīmīgas izmaiņas veikšanā un apmierinātībā pēc grupu darba. Izmaiņas veikšanā ir cieši saistītas ar izmaiņām apmierinātībā.

Pētījuma grupai palielinājās gribas komponentu novērtējumu kopsumma piecu grupu nodarbību laikā. Grupu darbs ir efektīva metode vieglas un vidēji smagas depresijas gadījumā.